

Lennart promenerande på Assuanmonolitens översida vid spetsen. Man ser tydligt frässpåren på översidan, vilka inte tidigare påtalats. De är ca 30 x 40 cm i fyrkant och som djupast ett par cm.

Det som på fotografier tagits som sprickor är med avsikt utförda rännor. Ett egendomligt förhållande syns vara att två betydande arbeten plötsligt lämnats ofullbordade, dels denna obelisk, dels den sista kistans införande i Serapeum, de heliga Apistjurarnas gravar.

En särskild händelse måste ha inträffat, som plötsligt gjort slut på stenkulten, och som gjorde att tekniken långsamt föll i glömska. Jag säger teknik. Och det gör jag nu sedan jag fått tydliga bevis på att en högt stående och avancerad sådan förefunnits 1500 år f.Kr. En teknik som varit högre än vår nuvarande. Beviset fick jag när jag gick nere i de fyra meter djupa sidodikena längs monolitens sidor, och jag kunde där taga utmärkta fotografier. Dikena på ömse sidor om den liggande kolossen är 70 cm breda, och där syntes tydligt att de icke var framställda medelst slägga och mejsel utan att de voro frästa fram, medelst en jättefräs. Det fanns 150 st 27 cm breda frässpår på varje långsida, frässpår som löpte uppifrån

Sidoschakten med de tydliga fräs-spåren.

och ända ned till botten där avrundningen mot obeliskan och mot den motstående bergssidan visade rundningen och storleken av frästrissorna, som varit 70 cm från varandra med sina ytterkanter. Matningsdjupet visade sig vara 30 cm. Det syntes mig som om med en maskin som kommit till användning det varit en mycket enkel sak att snabbt fräsa fram den stora stenkolossen. Vilket land kan nu uppvisa sådana jättestenverktyg? Dessutom fanns det fyra stycken fyrkantiga hål 70 cm i fyrkant som ”borrats” direkt ned med ett verktyg för borring

av fyrkantiga hål med avrundade hörn. Av mejsel finns inte ett spår. På de olika klippkanterna kring den grop i vilken monoliten låg visade andra märken hur stora stenblock lätt kunnat sprängas loss.

Det fanns serier av korta breda spår, liksom en krenelering, ca 1 dm breda och 1 dm djupa, åtskilda av ett något längre stycke, och här har ett kilformat verktyg pressats ned och sprängt loss stora, flera meter långa stenblock från väggarna runt

omkring. Det är också troligt att frontväggen avsetts att brytas ned för att lämna plats för monolitens uttagande. Tecken tyda därpå. Men varför har man inte först tagit bort frontväggen, utan gjort det betydande arbetet att fräsa ut diket först? De fyrkantiga hålen voro tyvärr på botten fyllda med sand och sten, vilket jag inte kunde rensa bort för att se hur botten såg ut och därav sluta mig till hur verktyget var konstruerat.

En annan intressant erfarenhet var tågresan. Inte på grund av dess behaglighet, utan på grund av det oerhört fina damm som virvlades upp av vagnarna och i form av ett moln trängde in i vagnarna. Dammets trängde in överallt och i allt. På 20 min. var allt i vår kupé täckt av ett tjockt lager av damm eller rättare sagt fin sand, man hade den på skor, på byxor, i håret och i näsan. Så vi har nu bokstavligen supit in Egypten. Om möjligt aldrig mer en tågresa i Egypten. Eftersom jag nu måste avråda turister från såväl bilfärd, som tågresa återstår alltså endast flyg för dem som vill komma fram fort och båt för dem som har gott om tid.

På tal om supa så ser man inga fyllerister eller berusade personer här. Muhammedanismen förbjuder förtärandet av vin och starka drycker, liksom även ätandet av svinkött, varför man inte ser till några svin eller grisar här. I Israel har jag hört att man på en restaurang kan få fläskrätt men måste då betala servisen, ty den skall förstöras och kastas bort.

Kl. 21 var vi åter i Luxor där vi badade bort dammet som gick ända in i öronen. 38 grader.

Tisdagen den 13 oktober. Vi togo en vilodag före hemresan till Kairo, som skall ske tidigt nästa dag. Sedan Lennart och jag växlat några resecheckar, vilket på grund av den egyptiska pappersexercisen tar en timme i anspråk på banken, gick vi ut och handlade ett par Nefertitehuvuden och ett stort amforalikande lerkrus - en Ballas, namnet efter staden Ballas där de tillverkas - som jag skall ha i sommarvillan. En bild av en flicka med en Ballas finns på sidan 49. Jag fick hjälp av en polisungling med detta inköp på marknadsplatsen. Vattenkruset kostade 75 öre i svenska pengar. Den unge gossen som hjälpte mig, var polishjälp. Han sa att på grund av trafikomläggningen som skedde den 1 oktober fick skolpojkar hjälpa den fåtaliga landsortspolisen. I Kairo sa han har de ju gott om verkliga poliser, som klarar sig utan hjälp. Och jag har just nu gott om tid, sa han, och kan lämna mitt pass och hjälpa er, och det gjorde han.

Jag nämnde tidigare att då vi färdades med bilen möttes vi då och då av fällda vägbommar. Dessa är på landsbygden placerade på var femte mil ungefär, och det passerande bilnumret antecknas. Det upplystes oss om att denna metod är en åtgärd som vidtagits för att få reda på den bil som eventuellt orsakat en olycka. Här kan det ju gå för sig, ty det finns ju praktiskt är ju så minimal att det går för sig att anteckna ett bilnummer. Åtgärden skulle ju vara helt otänkbar i Sverige och dessutom helt ineffektiv på det rika vägnät vi har.

Onsdagen den 14 oktober. Vi startade återfärden från Luxor så tidigt som 6.45 och voro framme i Kairo kl 1/211 på kvällen. Det tog oss alltså sexton timmar och en kvart den 72 mil långa etappen i ett sträck - genomsnittshastighet 45 km/t. Vi stannade blott vid ett tillfälle

Stenbrottet i Assuan. Kreneleringen av kilspår efter brytningen.

under skuggan av några palmer och inmundigade vår medhavda lunch. Det som blev över fick en på en åsna passerande arab. Flera gånger körde vi fel. En gång följde vi vid en korsväg den bredaste och hamnade efter tre km mitt inne i en arabby där vägen helt enkelt tog slut. Vi hade förstås svårt att göra oss förstådda. Jag hade ju tagit en kurs i arabiska, en Linguaphonekurs för att bättra på den arabiska jag lärt under två terminer vid Stockholms Högskola för ett tiotal år sedan, men den Linguaphonekursen var ganska värdelös. Det som en bilist behöver kunna, fråga om vilken by det var, vad nästa hette, om vägen till Kairo etc. innehöll kursen inte ett ord om. Vi fick vända förstås och följa den bibliska regeln, att följa den smala vägen. Här hade vi tillfälle att se att det stämde i praktiken.

Onsdagen den 14 oktober. Vi startade återfärden från Luxor så tidigt som 6.15 och voro framme i Kairo kl ½11 på kvällen. Det tog oss alltså sexton timmar och en kvart den 72 mil långa etappen i ett sträck - genomsnittshastighet 45 km/t. Vi stannade blott vid ett tillfälle under skuggan av några palmer och inmundigade vår medhavda lunch. Det som blev över fick en på en åsna passerande arab. Flera gånger körde vi fel. En gång följde vi vid en korsväg den bredaste och hamnade efter tre km mitt inne i en arabby där vägen helt enkelt tog slut. Vi hade förstås svårt att göra oss förstådda. Jag hade ju tagit en kurs i arabiska, en Linguaphonekurs för att bättra på den arabiska jag lärt under två terminer vid Stockholms Högskola för ett tiotal år sedan, men den Linguaphonekursen var ganska värdelös. Det som en bilist behöver kunna, fråga om vilken by det var, vad nästa hette, om vägen till Kairo etc. innehöll kursen inte ett ord om. Vi fick vända förstås och följa den bibliska regeln, att följa den smala vägen. Här hade vi lärt oss att den breda vägen ledde i fördärvet. Tre gånger körde vi fel. Sista gången det skedde var vid El Ninya, där en polis på motorcykel så småningom chevalereskt körde före och visad oss rätt väg. Det var då nattmörker, fast månen sken med nästan fullmånesken. Det finns ju inga vägkartor över Egypten och Egyptiska automobilklubbens karta är under all kritik. Viktiga sidoanslutna vägar står i en del fall inte alls angivna och en del namn som skulle varit vägledande saknas. Inte heller anger den att sträckan Sohag - Assiut inte är asfalterad. Vägen Luxor - Nag Hammadi, som vi kände till förut, var ju smal och dålig med massor av trafik hinder i form av folk och få. Vi gick nu över dammen till västra sidan i förhoppning att vägen skulle bli bättre. Men urusel blev vägen - nästa grad i vägstandard är ingen väg alls. 20-30 km/t var max. Vid Sohag - några mil från orten punkterade ena bakhjulet d.v.s det slanglösa däckets vreds av fälgen i en hålighet och en mängd bondfolk såg på och hjälpte till ett byta hjul. Så kom en lastbil efter oss. Den stannade och besättningen grep sig raskt an att hjälpa till. Vid Sohag tog vi bensin, tittade över hjul, motorolja och luftrenaren, som behövde tvättas. Och så fick vi en slang inlagd i det punkterade hjulet som hade slanglöst däck, ur vilket luften tydligen gett sig av vid ett av de kraftiga guppen mot nipkanterna. Vi valde nu att äta vår medhavda lunch i det fria i skuggan av ett par enstaka palmer. De överblivna resterna gav vi till en glatt överraskad fellah.

Från Sohag till Kairo är vägen bra. Den är inte alltför bred men asfalterad, men hastigheten Sohag - Assiut var i alla fall nedsatt på grund av folket på vägen, som blott långsamt ger plats åt trafiken. Det är tydligen deras väg och det må man inte säga något om. Vi är ju bara tillfälliga nykomlingar och nöjesturister på deras väg. Jag uppskattar dem som vi passerade på vägen till ca 300 000. Och dessutom snyltar de på vägtrafiken, ty på flera ställen hade det på tvären lagts stjälkar av majs eller sockerrör som biltrafiken skulle krossa och mangla - alltså en gratiströskning, men det var lite guppigt för bilhjulen. Folket på landsbygden lyser upp sina enkla hyddor med fotogenlampor och fotogenen distribueras av en liten åsnedragen tankvagn som går från by till by. Sådana tankvagnar både mötte vi och passerade ibland. Mörkret föll hastigt på strax före kl 6 och då kom vi just till El Miniah och körde åter fel, precis som vid nerfärden. Här uppenbarade sig dock något så sällsynt som en polis som kunde engelska. Vänligt eskorterade han oss per motorcykel genom stan och ut på Kairovägen.

Från Assiut och norrut var folket och boskapen som bortblåsta från vägen, kanske på grund av nattens sena timmar, så att Ann-Hild, som körde, kunde hålla 90 á 100 km/t, utom vid samhällen och byar där det alltjämt var mycket svårt att komma fram. Vägen är nu en gång samlingspunkt för alla härnere. Vi gjorde nu under natten bekantskap med egypternas egendomliga strålkastarteknik. Vid möte bländas ej av utan man släcker helt och tänder parkeringsljus om sånt finns. Efter en kort stund helljus på för att se om man är kvar på vägen, så släcks igen så det blir becksvart, så bländande helljus och så mörker. Fullkomligt livsfarligt. Trots allt kom vi till Kairo kl 23. Kairo kände vi ju till förut och infarten gick därför lätt, och på Cosmopolitan kände de igen oss och vi fick lätt rum igen. När vi lämnade

Luxor, fastän det var i den tidiga morgongryningen, fanns en hel hord hjälpsamma individer som bar ner saker för att få drickspengar, en av de där otrevliga företeelserna som följer en hotellvistelse. En av de tjänande hade än en gång blott huggit till sig en hatt, som var det enda han fått att bära av sakerna i rummen. När skall denna hotellmentalitet försvinna männe? Det står ju dock i hotellens prislista att service uttages med 10%. Kan det inte vara nog?

Torsdagen den 15 oktober. En vilodag utan några särskilda händelser. Vi har tittat i en del affärer och övervakas mycket noga av vår guide från förra gången Abdullah Mohammed. Han dyker upp så fort vi visar oss och vill följa oss till affärer eller basarer, och han är mycket enträgen. Jag har nu döpt honom till "falkögat" Han sitter på en stol på en tvärgata men har god utsikt över hotellgångarna.

Ann-Hild har lämnat några plagg till tvätt och strykning, och vi har från hotellet sett hur en yngling varit ute och fungerat som centrifug. En lång stund har han stått precis mitt i gatan i ganska tät trafik och svängt plaggen i luften fram och åter, liksom en matador som svänger sitt röda skynke. Om landsvägen är lantbefolkningens egendom och den plats där de lever en stor del av sitt liv på, så är gatan stadsbon egendom. Framförallt upptas trottoarerna av massor av individer, som sitter där eller invid väggen med sina varor uppradade på trottoarstenarna. Det är varor av allehanda slag och många individer är krymplingar eller defekta personer. I landsortsstäderna t.ex. Luxor skedde arbetsutövningen på eller vid trottoaren, antingen det är skraddaren som har sin symaskin ute, eller elfbenssnidaren som visar sin arbetskicklighet eller någon annan hantverkare.

Fredagen den 16 okt. Lennart och jag åkte ut till pyramiderna för att göra vissa kontrollprov. Våra damer följde trots allt med oss. En kolossal mängd turister störde våra mätningar. Vi tog därför ett par timmars rast på Mena House och återupptog arbetet när det var lunchtid för turisterna. Ingen större skillnad noterades ifråga om de radioaktiva mätningarna. Intressant dock när vi nu genom mätningarna i Assuan vet att graniten inte har någon egen radioaktivitet. Intressant var att notera vissa skrapmärken uppe i galleriets väggar i nederkanten av fjärde överhänget. Det var en rännliknande depression på bägge sidor längs hela galleriet. Ej tidigare påpekat i litteraturen. Vi tog också några fotografier av de nötta märken som fanns vid rampurtagen.

Jag har inte tidigare nämnt mitt intryck av Sfinxen. Av alla foton och beskrivningar får man intrycket att den ligger på en dominerande höjd i öknen. Det gör den inte alls. Tvärtom ligger den i en grop, som dessutom är ytterligare fördjupad genom en uthuggning ur klippan. Sfinxen själv är till största delen uthuggen ur en klippa och man får intrycket att sfinxen från början varit dold, möjligen inbyggd. I varje fall har avsikten inte varit att den skall ha varit en dominerande kolossalstaty.

Sedan åkte vi till Vivi Täckholms bostad för att lämna ett meddelande att vi voro återkomna från Luxor. På gatan uppträdde en akrobatgrupp assisterad av en man som monotont trummade på en stor trumma med åskådare runt omkring. Åter ett bevis på gatans användningsmöjlighet för allting.

Lördagen den 17 okt. Vi besökte Egyptiska museet för andra gången för att taga några fotografier. För det fordras särskilt tillstånd. I museet träffade vi Vivi Täckholm som visade omkring fyra prominenta svenskar, bland dem försvarsminister Andersson och arméchefen Bonde.

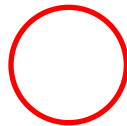
Två saker var av särskilt intresse. Det ena var en utförlig detalj av den s.k. heliga pelaren - Djad - eller tecknet för stabilitet som hieroglyfforskare tolkar det. Som hieroglyftecken skrivs det så här:

Djed-pelare. Tut-anch-Amon-samlingarna

Replikan fanns i en av montrarna som innehöll Tut-anch-Amon-skatterna. Vi tog en bild därav. Detaljen var krönt med Chnum-hornen jämte solskivan och bestod av fyra ovanpå varandra placerade metalldosor - kanske guld - fyllda med något ämne, som svällt ut och sprängt dem. Dosorna var fästa vid varandra med snedställda, lödda distansribbor, en i varje ända av dosan. Genom samtliga dosor löpte en fin metalltråd. Det hela var monterat på en liten stensockel, med ett hål i nedre delen för trådens förankring. I hieroglyftexten kallas pelaren dels "helig", dels "stabilitets-tecken" och dels "conductor" och har alldeles säkert med elektricitet att skaffa. Det hebreiska ordet "helig" betyder även "brännbar". De vridna Cnum-hornen kunde enligt vad Lennart framkastade betyda växelström. Kanske det. Men det hebreiska ordet för "horn" betyder även "strålande" och mellan hornen fanns ju dessutom solskivan.

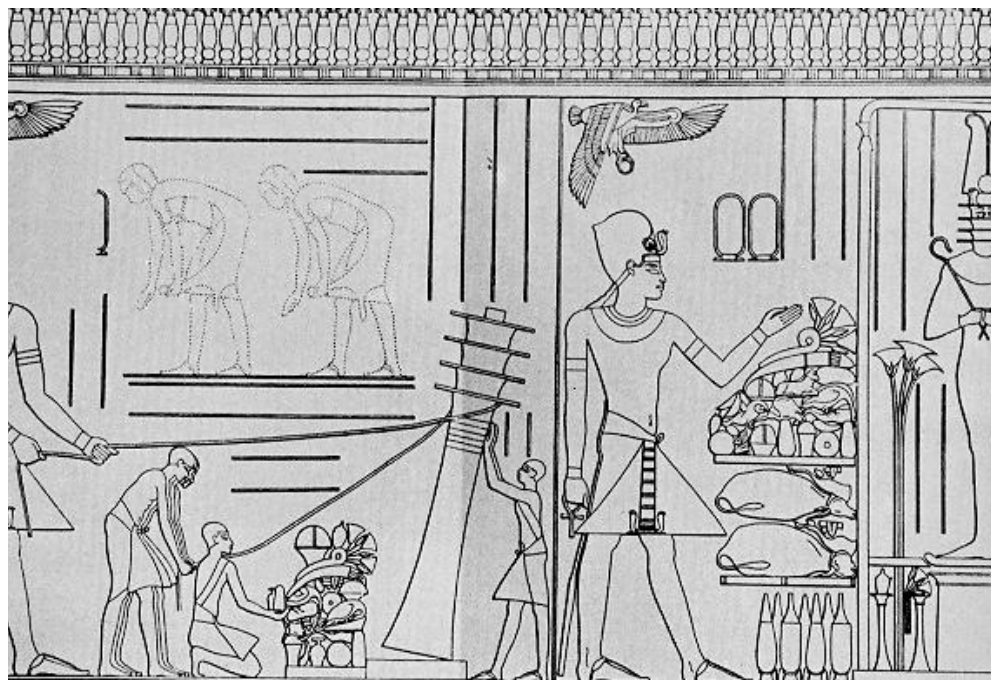
En modell av den djed-pelare finns i Tutanchamonsamlingarna. Den består av Ovala lådor av metall med pålödda tunna lock och botten, fyllda med någon massa.

Genom det hela en metalltråd, isolerad från lådorna.

Överst en solskiva.

Skiss av Djed-pelare

Bilder av resning av en Djed-pelare. Från Cheruefs grav i Thebe
Beträffande andra Djed-bilder se sid 54 där de är stöd för ”lampor”

Det andra föremålet av intresse var ett flygfotografi av Thebe mitt emot Luxor. Där har funnits en sim- eller badbassäng 1940 m lång och 370 m bred och med en öppning åt sydost ur vilken en förbindelsekanal till Nilen löpte. Den har legat ungefär syd om templet Medinet Habu. Enligt en samtidigt funnen skarabé skulle bassängen ha grävts på 15 dagar. Det är ingen dålig prestation. Men det visar också att Thebenekropolen inte varit en ”dödens dal” utan en livets och nöjenas trakt, som jag tidigare påpekat om Hatschepsuts tempel. Lennart och jag gjorde en hastig beräkning av hur många människor som skulle behövas om bassängen grävdes tre meter djup och med handkraft, spadar och korgar och materialet bars bort. Vi fann att det skulle behövas milliontals människor, och de skulle helt enkelt varken kunna samlas eller få plats, varför det inte återstod annat än att acceptera att vid den tiden var tekniken så avancerad att stora grävmaskiner kunde tagas till hjälp. Ett djup av tre meter är ett litet djup eftersom andra bassänger, den vid Karnak och den vid Dendera är 10 m respektive 15 m djupa. Men låt oss antaga ett djup av tre meter. Det blir då i runt tal två miljoner kubikmeter material som skall forslas bort. Jämförs detta med en dagsaktuell prestation så får vi goda uppgifter om vad som är möjligt. Kineserna håller nämligen på med stora invallningsarbeten och dammbyggnader vid Ming-tal, varvid den senaste uppgiften, se Bunte Deutsche Illustrierte nr 43, anger att kineserna med handkraft och i på axlarna burna korgar burit bort material till två miljoner kubikmeter på 160 dagar varvid 400 000 människor deltagit. På 15 dagar skulle det då erfordras fyra miljoner människor. Så mycket folk skaffar inte ens en farao ihop för att få en bassäng grävd på 15 dagar.

Återkomna till hotellet hade vi ett brev från Vivi där hon hälsade oss välkomna åter. Hon meddelade att hon på måndagen vill visa oss basarerna. Samtidigt svarade hon på en av mig framställd fråga angående ett besök vid den förstenade skogen, som jag var intresserad av, att den är svår att nå, endast jeep eller åsna kan användas. Dessutom ansåg hon att ”den förstenade skogen” var ett missvisande begrepp, för det ligger blott några förstenade block av stammar här och där. Hon trodde att ”skogen” var från tertiär tid. Då skulle resterna vara ungefär femtio miljoner år gamla, och fortfarande ligga i

dagen i ökensanden under det att sfinxen var begravd till nacken dvs mer än tjugo meter tjockt sandlager, samlat på några tusental år. Jag söker nämligen få slutet den cirkel av försteningar som sträcker sig från den ”petrifierade skogen” i Klippiga Bergen, försteningar nere i Guineabukten i Afrika och försteningar i Sibirien. Det måste ha varit resultatet av en kosmisk händelse. När inträffade denna? Kanske vid den tiden då Assuanarbetena plötsligt slutade, då solen stod stilla i Ajalons dal, då på motsatta sidan av jordklotet vissa folk /indianer/ inte såg solen på en hel dag, och då deras präster spejade efter den för att se den gå upp i öster och den i stället gick upp i väster.

Söndagen den 18 oktober. Lennart och jag var åter på Egyptiska museet för att komplettera våra studier. Lennart tog fotografier av swimmingpoolen vid Medinet Habu /flygfotografiet/, av några hieroglyftecken på en polerad granitsarkofag, de det tydligt syns att tecknen inte är huggna ut utan att de är framställda medelst ett fräsverktyg. Då blev det ganska enkelt att gravera in de olika tecknen. Han tog vidare några fotografier av ett alabasterkonstverk från Tut-anch-Amon-samlingen, visande vilken oerhört hög hantverksskicklighet som förefanns på den tiden, ett konstverk som inte huggits ut, utan där fräs och svarv kommit till användning. Vidare togs ett par fotografier av den ”heliga pelaren” och ett färgfoto av ett smycke i rött guld. Det röda guldet har analyserats och visat sig bestå av guld med en mikroskopisk hinna av järnoxid.

Vi studerade alla de i museet visade sarkofagerna och noterade en klar skillnad mellan dem och sarkofagen i Cheops pyramiden. Alla sarkofagerna har helt planslipade överkanter med infasningar för locket. Cheops har endast tre sidor planslipade med en smal plan yta på den fjärde annars oregelbundna ytan:

Cheops sarkofag

Övriga sarkofager

Det är helt tydligt att Cheops sarkofag inte varit avsedd för de mycket tunga stenlock som de övriga sarkofagerna har. Möjligen har man haft ett lätt avtagbart trälock. Det finns nämligen ingen lock kvar i Kungens kammare och ett stenlock har inte kunnat avlägsnas eftersom dess dimensioner har måst vara större än de gångar som leder in till kammaren.

Därefter ett gemensamt besök på Moderna Museet. Det är ett museum för ”modern” konst, dvs modern enl. egyptisk standard. Där visas vad vi kallar medeltida konst och konst fram till vår tid. Det är inrymt i ett gammalt rikemans hus från början av 1800-talet, det är mycket kraftfullt och med full Tusen och en Natt stämning. De sagorna är ju också skrivna i denna stad. Det var dock ingen högre klass på konstsamlingarna här. Vi gjorde sedan en promenad

Flygbild över bassängresterna vid Amenofis III:s palats "Malkata" i Thebe
 Bassängen var 1940 x 370 meter
 Längs bassängens östra kant (upptill) var en rad små prydnadspyramider byggda.

Thebe-bassängens mått inlagda på Herrljunga-karta

genom de mera fashionabla kvarteren i Kairo och tittade i skyltfönstren. Påfallande är egypternas ur vår synpunkt dåliga smak - bombastisk, barock, svulstig stil i alla möbelaffärer och dålig vulgär konst hos konsthandlarna.

Jag besökte sedan generaldirektör Shukry och doktor Iskander och lämnade en kort rapport om mina iakttagelser i Stora pyramiden, i Dendera och vid Assuanstenbrotten. Shukry var intresserad och tyckte jag skulle stanna ytterligare och fortsätta studierna. "If you are right You are making a big revolution" sade han och frågade om han kunde få ytterligare en rapport, vilket jag lovade göra så snart jag återkommit till Sverige. Och så önskade han mig välkommen åter. Efter lunchen gjorde vi ett besök i Zoologiska trädgården. Var gång vi går ut är de skoputsande pojarna som flugor kring mina ben. Jag har värjt mig tappert hela tiden såväl här i Kairo som nere i Luxor, men nu föll jag för enträgenheten och lät en grabb putsa mina skor. En piaster sa han att det skulle kosta. Han fick två, men sedan följde han efter och sa att han ville ha fem piaster. Sicken rackare. Precis som i parken framför Egyptiska museet där igår en Coca-Cola-säljande yngling sa åt Ann-Hild att Coca-Colan kostade två piaster. Vi tog naturligtvis ett par stycken för vi var törstiga. När vi druckit ur dem sa han att de kostade fyra piaster styck. Han fick tio piaster av Lennart, och då sa han att det var jämt för de två Coca-Colorna - fem piaster för varje alltså. Idag sökte han åter sälja Coca-Cola åt oss men fick bara två piaster, sedan Ann-Hild först frågat honom ordentligt.

Direktören för hotellet har idag sänt upp sex röda dahlior till oss med sin hälsning. Det gjorde han förra gången också då det var söndag. En vacker sed, som väl knappast kommer att slå igenom i Sverige.

Måndagen den 19 oktober. Vi hämtade Vivi och åkte till basarerna. Vivi var underbar i alla sina omsorger om oss, och hon sa hon var glad att vi var välbehållna åter. Den resa vi gjorde söderut har inte varit utan sina risker, sade hon, och ansåg att vi haft en mycket god tur. Resan kan vanligen inte företagas utan eskort. Troligen har vår bil tagits för en militärbil eller en polisbil, ty turister i bil är mycket sällsynt här, sa hon. Och när vi åkte till Dendera togs vår bil tydligen för en polisbil då de där fiskande männen huvudstupa gav sig iväg från sitt fiske på förbjudet område.

Basarerna är en otrolig blandning av allt möjligt i de trånga gränderna. Där sitter ciselörer och hamrar ut sina metallbrickor och mejslar in de olika figurerna mot de stora beckklumpar som är underlag, där sitter silversmeder och slår in fina silvertrådar med små hammare i spår i elfenbensstycken, där snida andra konsthantverkare med skarpa mejslar ut statyetter ur elfenben.

En hel del saker kunde vi naturligtvis inte undgå att tillhandla oss, och därvid var Vivi oss till god hjälp och garanterade att vi inte blev lurade på priset. Lennart och Ann-Hild köpte sandaler till barnen i en läderaffär, en liten elfenbensskulptur i en annan butik och damerna köpte handvävda bomullstyger av en fantastisk, sidenliknande kvalitet. Sedan förde Vivi oss till gränden där droger och apoteksvaror såldes, eftersom Lennart var läkare tyckte hon det skulle intressera honom. Här gäller fortfarande 1000-åriga recept som farmakologer i Egypten nu försöker analysera, för att få tag i verksamma medel och få reda på om det är realitet bakom eller om det hela är humbug. Där fanns säcktals av fröer, stjälgar, kärnor och blad som blandas till allt. Vissa fröer pressades till olja i primitiva pressar, och andra fröer stöttes i mortlar av bänkfasta stora stenar med stötar av tjocka blystänger som vi fick lyfta, och de vägde så där en tio kilo eller mer och var ganska tunga att hantera. Vivi har försökt få reda på en del recept. Men det har inte lyckats, de är hemliga, och det yppas ingenting därom. Men Vivi går då en annan väg, Hon gör så att hon beställer en drog för visst ändamål, och när hon sen kommer hem med den analyserar hon vilka frön och blad det är och så får hon reda på hemligheten. Det är ju hennes specialgebit, och hon har tagit reda på många recept på det sättet, sa hon.

Besöket intresserade faktiskt Lennart fast han är en modern svensk provinsialläkare. Vi fick en blandning som tillreddes medan vi var där av allehanda ingredienser, utgörande ett effektivt medel för bevarande av husfrid, sämja och lycka. Där fanns medel av bolmört med vilket man kunde döda icke omtyckta personer om man blandade det i deras té. Vi fick en torkad ödla med ett salt inuti, och det var ett medel mot impotens hos män. Vi fick en kasmariarot, som underlättade kvinnors barnafödsl. Vi fick en liten ask med rökelse och några hekto torkade hibiscusblommor, som uppblötta i vatten - helst varmt - ger en röd dryck, som sockrad lär påminna om lingonsaft och skall vara mycket god. Den är dessutom blodrenande. Och så kunde vi inte undgå att köpa några lyckoskarabéer. Lennart och Ann-Hild köpte ett litet rökelsekar i mässing och lite rökelse.

Efter besöket följde vi Vivi till hennes hem, där hon bjöd på lunch och där vi åter träffade Loufty och ett par Rom-svenskar. Det var medarbetare i Expressen, Romkorrespondenten red. Nilsson och hans fransyska fru. Lunchen var utmärkt med en utsökt god linssoppa - en egyptisk specialitet - sen en saftig biff sedan granatäpplen och glass som dessert, och Vivis allt i allo Aldo svarar för de lukulliska rätterna. De gröna glaskrokodiler som utgjorde bordsdekorationer skänkte Vivi spontant till de tre familjernas damer. Vivi var lycklig att vi kommit helskinnade från Luxorresan. "Gud är de dårars förmyndare" sa hon, ingen vettig människa bilar på de här vägarna om natten. Det är faktiskt stor risk för rövaröverfall och plundring. Endast den som inget vet om dessa faror ger sig in på en sån sak. Expressen-medarbetaren fick en intervju angående mina forskningar i Dendera och Assuan. Vivi berättade en del om livet i det gamla Egypten. Det finns ju så oerhört mycket guld i de gamla gravarna och guld var mindre värt än det mera sällsynta silvret. Om farao Thotmes III vet man att han från Nubien fick 2.6 ton guld under sitt 34:e regeringsår och 2.7 ton under sitt 38:e. Under det 41:e regeringsåret fick han 3 ton! Man hade inte pengar utan bytte arbete mot varor. En väverska var välavlönad, det hon fick i veckolön motsvarade värdet av en ko! Alltså betydligt mer än i våra dagar. En grovarbetare fick hälften.

Och så skildes vi från vår förtjusande och vänliga svenska värdinna, som berikat vår vistelse i Egypten på ett för oss oanat angenämt sätt. Vi gav henne en bukett dahlior som vi hade med oss och sedan hade vi i en blomsteraffär beställt blommor till henne en gång i veckan fyra veckor framåt, eftersom ju blommor är hennes liv.

När vi besökte basarerna passade Vivi även på att visa oss en gammal vacker moské, Kalaon-moskén, byggd på 12000-talet som gravmoské över kalifen med samma namn. Stämmingsfull, högtidlig atmosfär och utsökt vackra glasfönster och pärlmomo-saiker. Och i basarerna fick vi åter känna av den här rådande sedan att affärerna skall göras upp långsamt och att det bjuds på kaffe, té eller någon annan dryck exempelvis Coca-Cola som blivit en mycket populär dryck härnere.

Tisdagen en 20 oktober. Vi tog farväl av vår guide Abdullah Mohammed, och han fick en Morakniv som minne, vilket han såg ut att bli glad över. Så anträdde vi färden till Alexandria. Trafikstockning på grund av militärparader - det var Arméns dag idag. Värustat infanteri med mycket automatvapen och granatkastare. Även kvinnliga soldater. De ges tydligen en sportslig chans genom att de har dubbelt så långa bajonetter som de manliga soldaterna!

Långsamt lät vi pyramidernas silhuetter försvinna i fjärran och lät sedan bilen spinna fram på vägen genom den sterila öknen. Inga hinder fanns här utan vi kunde hålla 90-100 km/t. På ett ställe stannade vi och fotograferade en grupp på över 30 kameler som gick och betade i den nästan helt sterila terrängen och även uppe på vägen, dock utan att hindra oss. På ett annat ställe tog Lennart med sitt fjärrobjectiv bilder av ett beduintält som fanns rätt långt borta.

Tina har köpt några av de små men ettrigt sura citroner som finns här. De är ca tre och en halv centimeter i diameter och tunnskaliga. Få se om de håller sig ända hem till Sverige. Granatäpplen har vi inte vågat köpa. Alla har spruckna skal, så det är väl problematiskt om de

håller sig. På hela vägen från Kairo, ca 24 mil, var vi praktiskt taget ensamma på vägen. Vi kördes väl om av ett par bilar och mötte en tre, fyra stycken. Långa sträckor var vägen spikrak och inte ett samhälle eller by fanns det på hela vägen, utom ett rasthus ungefär halvvägs mellan Kairo och Alexandria i oasen Wadi el Nahum. Där fick vi ett krånglande framhjul justerat. På ett ställe såg vi en rad tromber, tio stycken i rad, som virvlade upp sanden i ca 100 m höga, smala pelare, som blev synliga just genom sanduppvirvlingen.

I Alexandria hittade vi utan svårighet till vårt hotell - Metropol, sedan vi vid infarten till Alexandria färdats på en vägbank med vatten på ömse sidor och stora ruggar av meterhög, kraftig vass. I Alexandria var vi sedan ute och orienterade oss om fartygets kajplats, så att vi lätt skulle hitta dit nästa morgon för att i god tid få våra papper behandlade. Efter förfriskningar i baren gjorde vi en shoppingrunda i stan. Hotellet är bra med utsikt över Medelhavet. Från rummen hade vi en tjugsig utsikt, och på kvällen avfyrades det ett timslångt fyrverkeri. Det var inte till vår ära. Det var någon militärhyllning, ty i Kairo var det ju på morgonen stora militärparader till ett dovt trummande. Trafiken inne i Kairo var också lite desorienterad och hindrade något litet vår avfärd.

Alexandria. Utsikten från vårt hotellfönster.